

„Edinost“

baja enkrat na dan, razen nedelj in
raznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto	24 kron
za pol leta	12 -
za četrt leta	6 -
za en mesec	2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava se ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nvč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nvč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasiilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom Poslana. osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd. se računajo po pogodbe

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravnništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravnništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3. II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

O agrarnem vprašanju v Bosni pa Hercegovini.

IV.

Kak je to, da propada kmetijstvo v Bosni in Hercegovini, ko se vendar toliko govori, piše in hvali moderni gospodarski napredek pod avstrijsko upravo? Nikašinič noče biti pristranski in razpravlja tudi to, kar izvršuje in ustvarja nova vlada. Njegova sodba je huda obsodba vsega tega ali vsaj devetih desetih tega, kar je ukrenila bosniška uprava gledé na zboljševanje kmetijskega gospodarstva. Knjiga, ki jo je izdala ta uprava, ima naslov: »Die Volkswirtschaft in Bosnien und der Herzegovina« — Sarajevo. Landesdruckerei 1899. Ta spis služi samo za reklamo, je brez vsake strokovnjaške vrednosti in se bavi le z opisovanjem in hvalisanjem. Da-si je ta spisjako obsežen, vendar niti agrarnih zakonov ne navaja v njih celoti in s tem je najbolje označena njegova tendencija. Da bi čitatelj ne presojeval sam, omenja knjiga le to, da je uprava vzela v podstavo trški zakon od 1859 in ga dopolnila z nekaterimi naredbami. Glavna izprememba, o kateri smo govorili zgoraj, in katere v resnici uničuje kmetijstvo in ž njim tesno združeno večino prebivalstva, se omenja tako, kakor da bi povsjevala kmetijstvo! To je velika predrznost, ki more slepiti le tujce, katerim, seveda, je namenjen ves spis. Ker računajo na to, da zapadniki ne pridejo resnici do živga, navajajo v knjigi celo ta odstavek: »Upravljanje davkov z občo uvedbo pobiranja desetine potom erarja po postavkah, določenih na podstavu tržnih cen, je bilo tudi za kmetijski razvoj največjega pomena...«

Nikašinič trdi, ker so v Bosni in Hercegovini gospodarstvene razmere silno zapletene, da bi bilo potreba vešega, celega moža, ki bi se bil z največjo pridnostjo posvetil rešenju samo tega velikega, težavnega a hvaležnega dela. Reformator bi moral biti sam strokovnjak; tako pa je na čelu tudi kmetijstva v Sarajevu možak, ki se je usposobil za vse druge reči, ne pa za kmetijstvo.

Dotični oddelek ministerstva (na sarajevski vladi) ima ime »departementa za narodno gospodarstvo V« in se v obče ne bavi s kmetijskimi stvarmi. Agrarne stvari so izročene politični gosposki. Kar se ukrepa za kmetijstvo, se uničuje s političnimi naredbami in tendencijami; agrarni oddelek uprave bi moral biti torej popolnoma ločen od političnega. Ker ni tega, ne morejo vspevati kmetijske institucije in dandanes obstoje le

radi — lepšega, ker morajo biti, rekli bi, v statistiki ali v dotičnih registrih uprave.

Na teh kmečijskih zavodih so se delale samo slepe poskušnje, ki so ponesrečile vsled tega; in poleg tega so se delale tudi nesrečne pogodbe s privatnimi podjetniki, kateri imajo na sladkornih tovarnah ugodniši položaj nego vsakateri monopol!

Poskušnje, ki so se izjalovile, so stale milijone in so še vedno drage, da-si se je začelo varčiti. Ponesrečilo se je vse, ker se niso lotili dela nikdar zaresno in dovolj globoko.

Poglejmo, najprej na kmetijske postaje. Te so v Gaeku, Ljivnu, Modriču in znanih Iliđah. S temi postajami so hoteli učiti kmeta, da bi napredoval v svojem gospodarstvu; a niso ga znali poučevati, in vse delo se danes omejuje na zavode same.

V Iliđah, ali prav za prav v sosednjem Butmiru so sezidali krasna poslopja, da bi povzdignili vrtnarstvo in mlekarstvo. Hlevi so taki, da so se prosti kmetje kar odkrivali, ko so hodili ogledavat si notranje prostore, in so izjavljali, da bi želeli, da bi imeli oni tako opravljene — cerkve. Od začetka so opazovali nakupljene velike, lepe krave; ko so jih pa začeli zmerjati od strani uradnikov, se ne prikazujejo več.

Butmir pri Iliđah je ob cesti, in uradniki so kakor »eicroni« že skrbeli, da so potnikom dali najugodniša poročila o tem napredku, in ti, ki pišejo po novinah, so pač poročali tako, kakor je ugajalo bosniški upravi.

Politični pregled.

V TRSTU, dne 3. junija 1901.

O položaju. Položenje v našem parlamentu se je odločno zboljšalo in vsa peresa, udana gospodu Körberju, so v radostnem gibanju. Z vsprejetjem investicijske predloge in predloge o vodnih zgradbah je naša zbornica pokazala, da je res in v hitri rekonvalescenci. No, to sti dve gospodarski predlogi, simpatični veliki večini zbornice. V soboto pa so se bili zbrali načelniki klubov na posvetovanje o delavnem programu za to zasedanje. Tu pa je gospod Körber predložil željo vlade, da bi se zbornica lotila, predno pojde na počitnice, tudi predloge o kvoti, torej obnovenja gospodarskega razmerja med obema polovicama monarhije. To pa je že malce manje simpatična stvar in ima v sebi toliko netiva za vzbujanje navskrižij, da bi v razpravi o tej stvari lahko prišlo do prav neljubih

prsih, vendar je šel pogumno dalje. »Trosi se seveda nelepa govornica o Zameckem, toda kdo ve, ali je to resnica. A ko bi tudi nekaj bilo na tem, — takšen kmet si že sme kaj privoščiti. Sicer pa se prepričam, nemara še pa ni tako hudo? Spregovorim žnjim ter mu porečem, da še ni vse zamujeno, da za kesanje je še zmerom časa dovolj.«

Pod križem v jarku ga je srečala dvojica toužetinskih kmetov: Vran in Luska.

«Bog vama daj zdravje! Kam pa tako zgodaj?»

«V Libohovice, častiti gospod, v davkarijo.»

«Imata prijetno pot, — danes je prijetno hoditi po polju.»

«Da, vreme je lepo, toda ljudje, ljudje so hudobni. Ravnokar sva se pomenkovala s tovarišem, kaj vse si morate še učakati na stara kolena.»

«Kaj mislita reči s tem?»

«Mar častiti gospod še ne veste, da —»

«— Da?»

«— Da je Zamecki zaigral svojo kmetijo — —»

presenečenj. Sploh bi bila razprava o tej stvari še pred par meseci absolutno nemogoče. Sedaj pa prihaja vlada z željo, naj bi se parlament lotil stvari in načelniki velikih strank se niso pokazali nasprotne. To bi kazalo, da se parlament že čuti toliko okrevanega, da se more lotiti tudi kočljivih stvari — ko pride na vrsto davanje in ne prejemanje — ne da bi se bal, da postane recidiven, da pače v svojo prejšnjo bolezen: ne da bi se bal nevarnosti za svojo ekzistenco.

Načelniki strank so minole sobote določili nastopni program: Parlament ostane zbran do 11. junija in mu bo rešiti: proračunski provizorij; zakon o davku na žganje, vrnjen od gosposke zbornice; spremembo §§ 59. in 60. obrtne novele; prvo čitanje zakonskega načrta o kvoti; 2. in 3. čitanje zakona o lokalnih železnicah.

Z ozirom na zahtevo vlade po rešenju kvotnega vprašanja meni »Politik«, da to bi moralo siliti vlado, da si zagotovi trdno in zanesljivo večino. Ta večina pa ni možna brez Čehov. Zato se pa morajo poprej rešiti tudi druga pereča negospodarska vprašanja! Ako misli torej g. Körber pospešiti zjasenje parlamentarnega položaja, mora priti k zastopnikom naroda češkega z vprašanjem: pod kakimi pogoji bi vstopili v prihodnjo večino?! Morda ni več tako daleč čas — tako meni praški list — ko vlada res pride s takim vprašanjem do čeških poslancev!

Mi pa ponavljamo: če kedaj, treba Čehom sedaj skrajne previdnosti. Če ne drugeza, pa vsaj nekoliko čudno se mora vendar zdeti, da ob enem s prijaznim sremom vlade prihaja tudi sladka spravoljubivost v »Neue Freie Presse«. To nam približuje misel, da je jedno z drugim — dogovorjeno v gotove namene!

Državni zbor. — Zbornica poslancev. — (Nadaljevanje sobotnega urzajavnega poročila.) Za Wolfom je govoril nemški nacionalalec posl. Löcker in je izjavil, da bo glasoval za provizorij vidé vladino dobro voljo, da bi ustavno vladala. Posl. Plantan je izjavil, da s tem, da glasuje za provizorij, ne misli podati zaupnice klerikalno nazadnjaški vladi, temveč da stori to samo, da se državi dovoli potrebna sredstva. Krščanski socialist Scheicher je oistro napadal radikalce radi njih agitacije za odcepljenje od Rima. Koncem svojega govora je pozival zbornico, naj se skupno bori z duševnim orožjem. Posl. Bärneither (ustavoverno veleposestvo) je dokazoval, da je naša država dovolj močna, da prenese breme investicij za kanale. Po govoru posl. Hortisa,

«Zamecki?»

«Resnica!»

«Kedaj?»

«Danes po noči!»

«Ali sem še zdrave pameti?»

«Da, častiti gospod, ne bilo bi nič čudnega.»

«Kmetijo? — vso kmetijo je zaigral?»

«Da.»

«Ter ne bo imel nobene?»

«Nikdar.»

«Kako se je zgodilo to?»

«I nu, napuh se zmerom kaznuje. Zamecki je dospel v knežjo gostilnico na Perucu — med kmete v Toužetinu ni zahajal —, sešel se ondi z uradniki iz gradu ter z drugimi gosti in se med njimi veselo zabaval. Zunaj je razgrajala ujma, da so kar steklenice poskakovale na mizah.»

«To je božje dopuščanje!» je dejal viši oskrbnik, ko je vdarila strela v bližnjo jelko.

«Niti psa bi ne zapodil ven.»

«Tudi jaz si mislim, da bi sedaj nihče niti za desetak ne šel v vas po tobak», je dostavil libohoviški Žid Benjamin.

kateri je seveda bitko tožil o zatiranju Italijanov na Primorskem, se je seja zaključila. Prihodnja seja bo danes zvečer ob 7. uri.

Vojna v južni Afriki. Kitchenerjevo poročilo o zadnji bitki pri Vlackfonteinu, kjer sta se sprijela angleški general Dick in burški poveljnik Delarey in so Angleži zgubili 147 mrtvih in ranjencev, povzročilo je na Angležkem silno vznemirjenje. Na Angležkem je zavladala bojazen, da so Angleži doživeli zopet hud poraz in da so Angležke zgube mnogo večje, nego je sporočil Kitchener. Posebno dosti bojazni vzbuja dejstvo, da se niso objavile nikake podrobnosti o tej bitki. Pred palačo vojnega ministerstva v Londonu se zbirajo neprenehoma velike množice ljudstva, ki s strahom pričakujejo novih vesti z bojišča.

Tržaške vesti.

Razsvetljava našega mesta. Mestna delegacija in odsek za javna dela se bavi o zboljšanju razsvetljave javnih ulic in trgov. Gosposde študirajo več načrtov; nekateri teh imajo na misli tudi razširjenje električne razsvetljave po nekaterih glavnejših ulicah in trgih, ali za to se mestni svet najbrž ne odloči, ker bi bili stroški za instalacijo preveliki. Uvede se najprej spremembo sedanjih plinovitih svetilk, tako, da se skoraj po vseh ulicah in trgih v mestnem pomerju mesto odprtega plamena uvede Auerjeva luč.

Magistratni urad za zgornjo okolico. Važne vesti za našo okolico. Mestna delegacija je sestavila načrt za spremembo administrativne službe za zgornjo okolico, kateri načrt predloži mestnemu svetu v vsprejetje. Po tem načrtu odpravili bi se vsi dosedanji vaški načelniki (capoville) in tudi oba okrajna načelnika zgornje okolice. Prosluši »capoville« bi torej izginiili popolnoma iz našega življenja in dosledno iz naše kronike; spominjala se bo samo še zgodovina žalostnega prizadevanja njihovega za potlačenje njih lastnega naroda. Umeje se, da nimamo nikakega vzroka, da bi pretakali solze za njimi. V nadomestitev sedanjih »capovill« in okrajnih načelnikov predlaga delegacija ustanovitev »Magistratnega urada za zgornjo okolico« s sedežem na Opčinah. Temu uradu naj bi načeloval jeden magistratni uradnik, jurist, kateremu bi se dala posebna funkcijska doklada in doklada za kočijo. Temu bi se, pod osebno županovo odgovornostjo, izročilo izvrševanje vseh občinskih poslov prenešenega delokroga, tičočih se zgornje okolice in sicer vasij: Opčine, Prosek, Kontovelj, sv. Križ, Bazovica, Bane,

«Tebi seveda ne!» je rekel Zamecki, «meni pa bi šel na jedno samo besedo.»

«Kakor pravim: samo za obilno nagrado.»

«Ne, zastonj.»

«Ali na strogo povelje.»

«Na jedno samo besedo.»

«Toda daleč ne.»

«Iz Toužetina na Peruc — to je ura pota.»

«Ne vem, kdo bi vas ubogal, k večemu kak bedast služabnik.»

«Ne, moja žena!»

«Klarica?»

«Da, moja žena.»

«V tej ujmi ne bi šla, ko bi vas tudi imela na smrt rada!»

«Koliko staviš, Žid?»

Oskrbnik je opominjal Zameckega, naj miruje s tem.

«Koliko staviš?» je klical Zamecki.

Benjamin je nekoliko pomislil ter gledal skozi okno. Navzoči so svarili Zameckega, češ, naj se ne spušča z Židom v tako ne-

PODLISTEK

Na razpotju življenja.

Vaška slika; češki načrtal J. L. Hrdina; posl. Podravske. Naslednjega dne je bil kameniški gospod župnik pri sveti maši dovolj raztrešen. Ko je šel k oltarju, bil bi skoraj potrazil stolo. Po sveti maši bil bi skoro v ornatu šel iz zakristije. Sreča, da ga je cerkovnik opozoril na to. Prišedši v župnišče je zajutrkoval, oblekel se, vzela klobuk in paličo.

«Torej hočeš vendar-le iti v Toužetin?» je vprašala Marijeta.

«Da, danes prvokrat, odkar je Klarica omožena.»

«Saj te je Zamecki že pogostoma vabil.»

«Da! — toda skoro vesel sem, da sem se mu vsikdar odtegnil — ljudje bi utegnili sicer govoriti, da je radi mene zabredel v dolgove. Sicer pa bi ga človek le malokdaj našel doma. Danes pa vendar-le pojdem, dasi nepoklican.»

Župnik je odšel. Nekaj ga je tiščalo v

Gropada, Trebče in Padriče. Za pisarniške posle bi imel načelnik urada dva pisarniška uradnika, katera bi si izbral izmed magistratnih uradnikov, nahajajočih se v II. plačilnem razredu. Za opravljanje poslov, ki se tičejo zgradb, dodelil bi se temu uradu jeden tehnični uradnik mestnega tehničnega urada. Zdravstveno poslovanje je že sedaj urejeno z dvema okrajnima zdravnikoma za zgornjo okolico: na Opčinah in Proseku. Na ta način bi bil magistratni urad za zgornjo okolico popolnoma preskrbljen z močmi, potrebnimi za samostojno delovanje. Izdatki bi se z vsoto spremembo zvišali samo za letnih 1300 kron, kar je v razmerju z ugodnostimi, ki bi jih nudila ta preureditev, zelo malo.

Tako je posneti iz poročila. Mi pa označimo svoje stališče še le potem, ko dobimo podrobnejih in avtentičnih poročil.

Sv. Ciril in Metodij na procesiji sv. Rešnjega telesa v Trstu. Te dni je izdala cerkvena oblast v Trstu red za procesijo sv. Rešnjega Telesa — se ve: v italijanskem jeziku! Vendar pa so nam v stvari sami pravični. Letos je prvič na programu upisana »bratovščina sv. Cirila in Metoda pri sv. Jakobu« in tik nje slovenska Marijina družba. S tem so uničene vse spletke naših nasprotnikov in slovenski delavci pojdejo v velikem številu na procesijo pod svojo slovensko cerkveno zastavo! Zanimanje je postalo veliko in mnogi so odločili pustiti delo, da vsaj ta dan pesveté Bogu in slovenski domovini pod zastavo sv. Cirila in Metoda.

Kedor želi na procesijo, naj pride okoli 6. ure zjutraj na trg pred cerkvijo sv. Jakoba. Tam se zberemo vsi. In ko pride naša lepa, bela zastava, razvrstimo se za njo mož do moža, junak do junaka. **Želeli smo doživeti ta dan in prišel je! Sv. Ciril in Metodij sta že mej nami!**

Odhodnica poštnemu komisarju Vidmarju. Iz Sarajeva nam pišejo dne 31. maja 1901: V sredo dne 29. t. m. so sarajevski Slovenci priredili svojemu prijatelju, e. kr. poštnemu komisarju F. Vimarju, odhodnico povodom njegovega premeščenja k poštni direkciji v Trst.

Lepo število dam, prijateljev in znancev se je zbralo, da se poslovje od toli dragega in priljubljenega rojaka. Ne pretiravam, če pravim, da je bil g. Vidmar ljubljenec ne le vse slovenske kolonije v Sarajevu, ampak vsakogar, kedor je imel priliko občevati z njim.

V srečo so nam segale krasne besede g. profesorja Žnidaršiča, ki se je poslavljaj od odhajajočega nam prijatelja.

Slavil je vrlino Vidmarjevega značaja in srea ter čestitil Tržaškim znaneem, ki dobe tako plemenitega moža v svojo sredo. Marsikaka prijateljska beseda je bila izgovorjena, naši neutrudljivi pevci pa so peli, da je bilo veselje. Poleg umetne se je čula pristno »fantovska« in zabava se je razvijala vse bolj in bolj. Ume se, da nam je te krasne in nepozabne ure grenila zavest, da imamo zadnjič mej seboj svojega ljubeznivega prijatelja.

Kazalec na uri se je že davno pomaknil čez polnoč, ko še niti mislili nismo na razhod.

Gospod komisar naj bo prepričan, da ostane zapisan v naših sreih, katera si je popolnoma osvojil za časa tukajšnjega bivanja svojega. Prosimo ga pa ob jednom, da tudi on nas obrani v dobrem spominu.

varno igro, naj ne žali svoje mlade žene ni žnjo vred samega sebe.

«Vi le molčite! Koliko staviš Benjamina?»

«Kakšen je torej pogoj?»

«Da do polnoči Klarica v tej ujmi peš dospe semkaj.»

«Tu je moj denar.»

«Koliko ga je?»

«Za par konj — tisoč goldinarjev.»

«To je premalo.»

«Torej dva tisoč.»

«Več itak nimaš?»

«Nu, pa še svojo hišo v Libovicih stavim povrh.»

«Jaz pa vso svojo kmetijo v Toužetinu!»

«Ki pa je zadolžena.»

«Ki pa je vendar več vredna, nego tvoja baraka. Torej tukaj pred vsemi pričami — vi odhajate, gospodje. Ne bojte se, da bimo rali hoditi za priče na sodišče! — Pred temi pričami se Žid Benjamina zaveže, da bom jaz namesto njega libohoviški občan, ako moja žena Klarica dospe sem peš do polnoči!»

(Pride še.)

Vrlenu možu. Od sv. Jakoba nam pišejo: Dovolite mi, da sporočim par besed, kako je naš svetjakobški Sokol, dični Luka Šeražin slavil svojo srebrno poroko. Mi župljani sv. Jakoba smo ga počastili s tem, da smo dne 30. m. m. zvečer priredili prirčno ovacijo. Naši pevci so mu zapeli podoknico. Zapeli so par pesmi, o katerih so vedeli, da so njemu najbolj priljubljene. Gospod Luka Šeražin se je zahvalil ginjen do solz. Na to smo se zbrali v gostilni konsumnega društva kjer se je razvila lepa domača zabava. Vsi smo soglašali v želji, da bi naš Luka doživel tudi 50-letnico svojega srečnega zakona, da nam ga Bog ohrani do tedaj čilega in zdravega. Vrlenu možu ključemo: na mnoga leta!

Ne verujemo! Zbornica na Dunaju je minole sobote nadaljevala razpravo proračunskem provizoriju. V debato je posegel tudi slavni naš Attilio Hortis. Ako bi hoteli soditi po poročilu v »Piccolo«, je mož moral govoriti kakor kakov novodobn Cicero in najmanj dve uri. Ali mi absolutno ne verujemo ni v kakovost ni v — dolgost Hortisevega govora. Imamo tehtnih razlogov za to. Najprej nas že stara šarlatanerija v »Piccolo« sili v to. V drugo naj čestiti čitatelji izvolé pomisliti to-le: Hortis je govoril v soboto popoldne, a v nedeljo zjutraj je »Piccolo« prinesel že ves govor od besede do besede. Javno je torej, da ga je moral imeti že v soboto zvečer. To pa je enostavno izključeno, da bi ga bil tako hitro dobil z Dunaja in prevel. To nas utrja v prepričanju, da je bil govor sestavljen v Trstu. Tega uverjenja se držimo s tem večo pravico, ker vemo iz dobrega vira, da je bil tudi zadnji »govor« slavnega zastopnika V. kurije istrske, glasovitega Bannatija, v razpravi za uvedenje 9 urnega dnevnika v premogovnikih sestavljen in spisan v Trstu in so mu ga potem poslali na Dunaj, da ga tam — izjela. Kaj takega utegne biti tudi z govorom Hortisa, kateremu nemška beseda ne teče nič gladkeje nego možu iz Kopra, ki je zadobil svojo slavo s tem, da vsaki hip čuti potrebo za zatrjevanje, da on nikdar ne laže! Da je Hortis govoril, to je že res in verujemo, da pa je govoril tako, kakor je poročal »Piccolo«, tega ne verujemo, dokler ne dobimo stenografičnega, zapisnika. Počakajmo torej, potrpiamo, in potem bomo odgovarjali, če — se nam bo videlo potrebno!

»Slovenska čitalnica« v Trstu je imela v soboto dne 1. junija t. l. svoj letni občni zbor. Predsednik dr. Otokar Rybář je v svojem pozdravu naglašal, da ima današnji občni zbor neko posebno važnost. Spominjal se je, kako je »Čitalnica« imela sicer tudi svojih srečnih časov, da pa je bila tudi v kritičnih položajih, iz katerih jo je mnogokrat rešil nje zaslužni odbornik, naš vrli rodoljub gosp. Ante Truden. Koliko se je isti zavzemal za društvo, kako mu je bil na srečo uspeh in napredek istega, naj priča to dejstvo, da letos praznuje on 25-letnico svojega odbornništva v »Čitalnici«. Kaj pomenja to, biti v naših društvih 25 let odbornikom, bo znal ceniti vsakdo, ako pomisli, s kakimi potežkočami in ovirami se imajo boriti naša društva v moralnem, posebno pa v materialnem oziru. In ta mož, ki ni nikdar odnehal, ki je vsikdar posvečal »Čitalnici« ves svoj vpliv, vse svoje sile, je naš gosp. Ante Truden. Živio! (Burni živio-klieci in ploskanje.)

Zatem je tajnik Podreka prečital poročilo o delovanju »Čitalnice«. Poročilo je bilo odobreno.

Blagajnikovo poročilo izkazuje lep napredek, ako upoštevamo neugodne razmere, izhajajoče največ iz pomanjkanja primernih prostorov. Tudi to poročilo je zbor soglasno odobril.

O točki »Razni predlogi in interpelacije« se je oglasil dr. Gustav Gregorin ter je predlagal, naj se g. Ante Truden, z ozirom na njegove izredne zasluge za »Slovensko čitalnico«, povodom njegove 25-letnice odborništva v isti imenuje častnim členom. Ta predlog je bil sprejet enoglasno in z burnim odobravanjem. Predsednik dr. Rybář je izrazil svoje posebno veselje, da je bil ta predlog s takim navdušenjem sprejet. Prijavil je ob enem, da je gosp. Ante Truden že v odborovi seji naznanil, da nikakor ne more več prevzeti časti odbornika, ker da je preobložen z drugim delom. To nenadomestljivo zgubo pa nam je hotel osladiti s tem, da je veledušno podaril

»Čitalnici« 500 kron, katere mu ista dolguje iz prejšnjih let. Naj mu bo izrečena najsrčnejša zahvala!

Predsednikom društva je bil zopet izvoljen dr. Otokar Rybář; imena ostalih odbornikov priobčimo, čim se novi odbor konstituiral. Novoizvoljeni stari predsednik je zaključil zborovanje s primernim nagovorom. Mi pa zaključujemo to poročilo z izrazom zadoščenja na tem, da je »Slovenska čitalnica« tako lepo poravnala svojo moralno obveznost do moža, kateremu se ima toliko zahvaliti.

»Rokovnjači«. Ker smo o tej igri že minoli teden pisali, naj danes omenimo le glavne osebe oziroma uprizariteve igre večeraj zvečer v Barkovljah. Igra je izpadla nad vse naš pričakovanja. Odkritosrečno povemo, da nam je bilo prav tesno pri sreči, ko smo se ozirali po tako mnogoštevilni družbi vseh slojev, iz mesta, okolice in z bližnjega Krasa, ki je prišla, kljub afrikanski vročini, da se navžije ob delu naših prvih povestničarjev Jurčič-Krsnik-Govekarja, če tudi smo vedeli, da so glavne vloge v zanesljivih in spretnih rokah. A izid je bil tako dober, da bi bil gotovo zadovoljen žnjim celó še vedno sitni g. E. Glavni ulogi sta bili v rokah naših najboljših — mnogo več nego — diletantov. Nande ali Grog, g. Jaka Štoka, je že v nastopu prvega dejanja pridobil vse občinstvo; njegova maska je bila jako srečno izbrana, nastop siguren in imponujoč. V drugem dejanju s Polonico je bil izvrsten, ako izvzvamemo oni mali pasus, kjer govori o maščevanju in pobijanju. V Črnem grabnu pa je bil naravnost umetnišk. Nekoliko nehvaležneje pa je bil prizor z bratom, ki je pa tudi najtežji, tako, da človek ne ve, kako in kaj bi. Tragična smrt napravi o reprizi mogočnejši utisek, ko se bodo vojaki bolj točno držali povelja o streljanju — toliko v naglici. Ne moremo pa kaj, da ne omenimo, da oni, ki odsvetujejo g. Jaku take vloge, so na jako napačni poti. Gosp. Jaka je pokazal, da je neprecenljiva moč in ta moč mora postati zvezdanepremičnica našega prihodnjega slovenskega gledališča v »Narodnem domu«.

Drugo glavno ulogo, Blaža Mozola, je imel g. Borovščakov. Rokovnjači se menda niso z nikakim dejanjem tako zamerili občinstvu, kakor ko so nam tako hitro ubili Mozola. Mi bi ga bili radi imeli vsaj do konca igre in potem še malo dalje. Že njegov nastop, preprič z rokovnjači, pretep in končno ona negotovost in želja, »da li je res starca česnu«, vse je bilo tako, kakor zna le Borovščakov. Pri Boju in pri Hudmanovi Jeri nismo ga gledali le z očmi in slušali z ušesi, ampak viseli smo takorekoč na njegovih ustnicah in še enkrat ponavljamo: škoda, da so nam ga rokovnjači tako hitro ubili. Tonček Obloški, gosp. P., je bil pravi konjski mešetar v maski in dejanju, Bojec, čevljar, g. Štular, in Tomaž Velikonja, gosp. Pink, bila sta izvrstna podpoveljnika rokovnjačev.

Gospod Štular je lepo pel romanco o čevljarskem stanu. Maire Kamušič je že rojen za nekaj imenitnega in častnega. Njega možko lepa zunanost, mogočno valovita brada in postava kazala nam je pravega francoskega župana. Res škoda, da je ta človek ostal samo navaden »Brivec«. Štefan Poljak, g. Godina, je pokazal neprecenljivega talenta v tretjem dejanju z mairom in sodnikom, kakor pozneje z materjo in nevesto igral je tako, da je res težko boljše igrati diletantu. Tudi prizor, ko spozna po pisavi, da je Nande Grog njegov polubrat, bil je dovršen.

Nekoliko neprijetnejši prizor je bil z bratom, kar smo že omenili zgoraj. Sodnika Gavriča ter par drugih ulog je igral gosp. Trošt prav dobro, posebno Rak nam je izvrstno ugajal. Komisar Mulej, gospod Šabec, je bil pravi francoski tip; svojo nehvaležno ulogo, kakor tudi v prvem dojanju krčmarja Jošta igral je prav dobro. Mencej, g. Marušič, pel je v prvem dejanju izvrstno romanco o vinu. Ostali rokovnjači, Vernazz, France, g. Dekleva bili so na svojem mestu. Naša ljubka Polonica, gđ. Odinal, igrala je tako naravno, priprosto in brez vsake afektacije, da ni čudo, če Nande ni mogel brez nje na Štajersko in je rajše umrl, nego da bi sam pobegnil.

V drugem dejanju na Paleževini in v zadnjem, ko se ne more ločiti od svoje »stare sive matere«, bila je nad vse ljubka. Ga. Pokajeva in v prvem dejanju kmetica Urša, ga. P., našemu občinstvu dobroznana »Mlinarjeva sestra« iz »Mlinarja«, »Završnica« iz »Ilij«, »Boroninja« iz »Čevljar-barona« je tako

globoko izražala svojo materino ljubezen, kakor zna le ona. Vrlo ljubka Rezika je bila gea. Poniz. Isto moramo reči o Noni, gei. Pahor, ki je pela že prej romanco ljubezni in v Črnem grabnu solo v rokovnjaškem zboru s tako milodenečim glasom, da bi jo človek poslušal kar tja v en dan. Hudmanova jera, ga. Doles, je bila prava tica, navihana kakor so vse take samostojne krčmarice. Če omenimo, da je zbor »Mladi vojaki« in »Rokovnjaški zbor« vodil naš gospod Srečko Bartelj, je pač jasno, da se težko boljše izvaja v teh razmerah. Dostaviti moramo še, da je vojaška godba pridno svirala in same take komade, ki so priljubljeni občinstvu, in je petje v igri spremljala precizno in diskretno, kar je neizmerne važnosti na gledaliških predstavah z malimi zbori. Hvala in čast torej vsem: priredili so nam užitek poln večer.

Udeležba je bila naravnost ogromna, kar je na vso čast našemu rodoljubnemu občinstvu.

Dramatično predstavo gospoda Ignacija Borštnika in gospe Ljerke pl. Sramove, teh dveh odličnih členov gledališča v Zagrebu, za prihodnji četrtek v »Narodnem domu« v Barkovljah je oblast dovolila. Opozorjamo naše občinstvo na ta redki, zares umetniški užitek, ki se nam obeta.

Za »Legu nazionale« — v Padričah. Pišejo nam: Dragi gospod urednik! Morda se še spominjate tistih znamenitih besed, ki jih je o neki priliki izpregovoril nekdo, ki ni več med živimi, besed: »Bodite dobri, ker gospodje vas imajo tako — radi!« In glejte, prav na istem mestu, kjer so bile izrečene te znamenite besede, imamo sedaj krčmo po okusu onih, ki nas imajo baje tako »radi.« Lastnik te krčme je seveda naš capovilla, ki ni mogel drugače, nego da je v taki mali vasici otvoril krčmo, da dela konkurencio svojemu lastnemu bratu, obče spoštovanemu Martinu našemu. Torej na 45 gospodarjev v naši vasici imamo sedaj 2 krčmi. Pa recite sedaj, da ni to fenomenalen dokaz, kako »radi« nas imajo ti naši — nasprotniki!

No, to še ni glavno, kar smo hoteli povdariti danes. Nekaj družega nas peče. Prvi dan, ko je naš kapovilla otvoril nebodijotrebna krčmo, razstavil je po mizah žveplenke od Lega nazionale. To je sramotno za nas, to je skandal! Kaj takega v čisto slovenski vasi kakor so Padriči! S tem bodi primerno priporočena krčma slavnega kapoville! No, mož naj si le dobro zapomni: capoville so prihajali in odhajali, mi pa smo ostali! In ostane nemo!! Več nego vsi Judeževi groši od Lega nazional je vredna poštena slovenska značajnost! Te pa bomo iskali — pri bratu našega capoville in ne bomo prižigali svojih smolk z žveplenkami od Lega Nazionale!

Slov. akad. društvo »Slovenija« priredi v sredo, dne 5. junija t. l. svoj tretji redni občni zbor. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika. 2. Čitanje zapisnika br. dr. »Triglav«. 3. Poročilo odborovo. 4. Predavanje tov. Rož. Ferjančiča »Naš gospodarski položaj«. 5. Slučajnosti. 6. Zabavni del. Lokal: »Budjevička pivnica« VIII. Alserstr. 59. Začetek točno ob 8 uri zvečer. Slovanski gostje dobro došli!

O požaru lesnih skladišč pri sv. Andreju. O pravem vzroku požaru se ni moglo do sedaj še ničesar izvedeti. Potrja se vedno bolj vest, da je požar navstal skoraj istočasno v skladišču g. Lauriča in v skladišču tvrdke Stagni in sinovi, katera sta, kakor smo že v soboto povedali, precej oddaljena jedno od drugega in je med njima več skladnic lesa in skladišče Dimitrija Marca; radi tega se tudi vedno bolj utrja mnenje, da je bil ogenj podtaknjen. Faktične škode ima tvrdka Laurič kakih 85 tisoč kron, tvrdka Stagni 100 tisoč kron in tvrdka Marca kakih 15 tisoč kron. Zraven tega je še druga škoda, ki se jo ne more preračunati in to v pretgranju poslovanja.

Pobegnil je. Iz šole v Gorici je pobegnil Ludovik Egon Eckel, star 12½ let. Prosi se občinstvo, naj morebitne podatke o tem otroku naznani materi ali pa županstvu v Devinu, kjer je bil v zadnjem času prihržan, od koder pa je županstvu zopet pobegnil.

Dražbe premičnin. V torek, dne 4. junija ob 10. uri popoldne se bodo vsled naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: Rocol 77, krava; Greta 304, sodi in vino; ulica Forni 7, pisarniška oprema; ulica Farneto 27 A, hišna oprava; ulica San Michele 7, hišna oprava; ulica del Ponte 2, mize in stolice; ulica Giulia 62, hišna oprava; ulica

Pasquale Besenghi, opeka; ulica Belvedere 5, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 20.0, ob 2. uri popoldne 25.6 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 760 0. — Danes plima ob 10.30 predp. in ob 9.19 p.p.; oseka ob 3.58 predpoldne in ob 3.0 popoldne.

Popravek. Zahtevam na podlagi § 19. tiskovnega zakona, da objavite po določbah zakona sledeči popravek:

Ni res, če je tov. Gorišek videl in čital moje »Poslano« v »Edinosti« od 20. maja, da bi bil to mogel in moral jaz še bolj; res pa je, da sem potem, ko mi »Edinost« do 20. ni priobčila, misleč, da mi sploh ne priobči, poslal »Rdečemu Praporju« ono »Poslano« že 20. maja, dočim sem je potem čital v »Edinosti« še le 22. maja.

V Pragi, dne 30. maja 1901.

Dragotin Lončar.

Pevski zbor bratovščine sv. Cirila in Metoda bo imel v nedeljo svojo prvo vrtno veselico na vrtu družbe sv. Cirila in Metoda. Vspored bo jako zanimiv. Svirala bo znano-dobra Wagnerjeva godba. Zbor bratovščine poveljuje božje službe po tržakih cerkvah z lepim pobožnim petjem. Često smo povdarjali tudi v tem listu zasluge, ki si jih pridobivajo ti pevci s svojim požrtvovalnim in neutrudnim delovanjem. O velikonočnih in binkoštnih praznikih smo se divili njihovemu petju. Nedavno so oni priredili koncert na korist naše prekornostne družbe in so lepo svotico naklonili iste. Dolžnost je torej tržakim Slovencev, da podpirajo ta zbor in mu vsikdar kažejo svoje simpatije. Če bodo videli, da so rojaki žnjimi, bodo tem pogumnejši in vstrajnejši. Najlepša prilika v to bo v nedeljo, ko ta zbor priredi vrtno veselico. Na veselo snideanje torej prihodnjo nedeljo v velikem številu!

Za dijaško kuhinjo izročil nam je gospod Andrej Černe v hotelu »Evropa« podarjenih 80 stotink.

Vesti iz ostale Primorske.

× Glavna skupščina družbe sv. Cirila in Metoda minolega četrtka v Upatiji je bila velečastna, toliko po številu udeležnikov, kolikor po dejstvu, da so bili to zastopniki iz vseh rodoljubnih slojev. Na shod je prihitel tudi veteran istrskih rodoljubov, častivredni starček, najmarkantnejša oseba med bojevniki našimi v tužni Istri: dr. Dinko Vitezič. Nadalje so došli prof. in drž. posl. Vekoslav Spinčič, posl. dr. Matko Laginja, dr. Mate in Dinko Trinajstič, dr. Stanger, dekan Kompare in prof. Mate Mandič, književnik Car, pesnik Rihard Katalinič-Jeretov, sploh vse, kar ima naša Istra odličnega v javnem življenju. Zjutraj je bila sv. maša. Skupščini je predsedoval družbin predsednik, g. prof. Vekoslav Spinčič. V svojem nagovoru se je spominjal svetih zaščitnikov družbe. Po času smo se daleč daleč odmaknili od njiju, ali razmere so ostale one iste kakor so bile tedaj. Razni činitelji so si prizadevali tedaj, da v slovanske narode zanesejo vero; ali ne radi vere, ampak, da nas po veri uklebejo v svoje jarme. V jedni roki so nosili vero, v drugi meč. Sv. Ciril in Metod, kakor prava apostola naroda pa sta hotela v jeziku naroda širiti prosveto in radi tega sta bila proganjana. V Rim so se pošiljale krive tožbe proti njima, češ, da učita krivo vero, ali sludnjič sta vendar zmagala! Tudi danes je isti slučaj. Pod naslovom prosvete, šole in cerkve bi nas hoteli raznaroditi, hoteli bi, da postanemo tuji sužnji; a ker se branimo proti temu z vsemi zakonitimi sredstvi, imenujejo nas upornike. Ali — ne bojmo se! Delajmo zložno za svojo šolo in za svojo vero pod zastavo sv. Cirila in Metoda, pa tudi: mi pridemo do zmage!

Potem je govornik podal nekoliko podatkov iz družbinnega delovanja v dokaz, kako potrebna je ta družba. Omenjal je tudi znane glasovite družstva Dante Alighieri, ki šteje med svoje člene tudi italijanske državnike in visoke častnike. A »Lega nazionale« ni družega nego izvrševalnica namenov družstva Dante Alighieri.

Povedal je tudi, da se je v minolemu letu nabralo za družbo 32000 kron, toliko torej, kolikor še ne dosedaj. Ako pomislimo na vse druge razne potrebe v Istri, je to velika svota.

Poročilo o družbinem delovanju v minolemu letu je prečital tajnik Viktor Car. Iz istega posnemamo, da so družbine žveplenke

donesle družbi 2714 kron 96 stot. Poročilo omenja liste in druge razne činitelje, ki imajo zaslugo na nabiranju prispevkov. Poročili tajnika in blagajnika sti bili odobreni soglasno. Na predlog dra. Laginje je skupščina izrekla priznanje dru. Poščiću, Viktorju Caru in dru. Fabijanču. Ob točki »razni predlogi« je ustal dr. Laginja, da izreče znamenit govor na adresu navzočega vladnega zastopnika, barona Schmidta. Rekel je, da zastopnik vlade ima pravico in dolžnost, da obvesti vlado, ki je mati vsem, ali bi vsaj morala biti mati vsem, o vsem onem, kar je na skupščini videl in čul. Mi imamo pravico, da zidamo šole in da opozarjamo na nedostatke in slabe strani naše uprave. Prosi torej barona Schmidta, da si to, kar je čul, vzame k sreči, naj si vlada vzame k sreči si-rotu Hrvata in Slovencev v Istri, kajti on ni sam, ampak pripada skupnosti velikega naroda; a preko glav Hrvatov Avstrija ne pojde nikdar naprej. Govornik je navajal razne ovire, ki se stavljajo v Istri razvoju narodnega šolstva. Tu bi morale obstati gotove določbe, katerih ne bi mogel menjati deželni zbor. Temeljno načelo pouka je, da s šestim letom je otrok dolžan obiskovati šolo. Potem pa je država dolžna skrbeti za to, da je takih šol in da so iste v materinem jeziku otrok. Predlagal je torej resolucijo: Družba sv. Cirila v Istri prosi e. kr. vlado, da stori odločne korake v tem pogledu, da se ustanovlja nju hrvatskih in slovenskih šol v Istri ne bodo delale nikake težave».

Prof. Mandič je podpiral resolucijo z nekaterimi kričečimi podatki. Pripovedoval je, kako se na namestništvu v Trstu zgubljajo spisi glede naših šol in je citiral slučaj iz okraja koperskega, ko mu je neki namestništveni podreterent rekel, da bomo srečni, če za kakih 30 let pridemo do šole!!! Tudi dekan Kompare je podpiral resolucijo in je k Laginjevi resoluciji predlagal še dodatek, da se odbor obrne ne le do vseh Hrvatov in Slovencev, ampak tudi do ostalih slovanskih narodov ter da jih zaprosi za pomoč, ker mi smo najsiromašnejši narod slovanski. Govorili so še župnik Ptaišinsky, Akačić, dr. Dinko Trinajstič in drugi.

Predsednik Spinčič je obljubil, da bo načelstvo uvaževalo in jemalo v pretres vse stavljene predloge. Prosil je navzoče, naj imajo sree za družbo in naj gledajo, da vzbude interes hrvatskega in slovenskega občinstva za potrebe njene. Zahvalil se je vsem na skrbi in zanimanju, ki so je kazali na skupščini in je zaključil isto ob veliki akla- maeiji vseh navzočih in ob klicanju: Živela družba! Živel Spinčič!

Vesti iz Kranjske.

* Hribarjeva petindvajsetletnica. Iz Ljubljane nam pišejo: Predpoludne, v soboto, so slavljencu čestitali na njegovem domu: podpredsednik in ravnatelj Karol Peter Kheil v imenu predsednika grofa Harracha, ravnateljstva in upravnega sveta banke »Slavije« v Pragi; generalni tajnik Fr. Vlach v imenu praških uradnikov; ravnatelj namestnik Příbil v imenu uradnikov generalnega zastopa v Ljubljani; ravnatelj Hanuš iz Zagreba v imenu generalnih zastopnikov »Slavije«; g. Prosenc v imenu generalnih zastopnikov zavarovalnice, poslujočih v Ljubljani; vrhniški župan Jelovek v imenu vrhniške občine, gg. Kolman in Zupanc v imenu kreditne banke. Na predvečer pa so združeni pevski zbori priredili Hribarju podoknico, a na večer je bil v »Narodnem domu« slavnosten večer.

Dični naš S. Gregorčič je doposlal slavljencu nastopno znamenito čestitko:

Posiljam križe Ti za jubilej.

Pač križev si imel dovolj, a zlatega ne križa — zato jaz cenim Te tembolj, to viša Te — ne niža. Slovenec slednji nosi križ, Ti tudi jih še kaj dobiš! Navada je med nami brati, da križe radi nam delé in križe prav težke! A ti pa niso zlati, ki svet ta »dičijo« bahati, zato te pa res častim, ker zlati ne teži Te križ, da kitil bi se ž njim! Brez »križa« slavo Ti dobiš in sled nesmrtn zapustiš. Pozdravljen mi za jubilej, le čvrsto s križi se naprej!

Razne vesti.

Apollo v kopalniških hlačah. Iz Findlaya v Ohiju se poroča: Zavod v Adi si je nabavil kopijo znanega staroklasičnega Apollonovega kipa v Parizu. Ko pa je kip dospel, so gojenke protestirale proti temu, da bi v stebrišču postavili golega Apolla. Zato je ravnateljstvo odredilo, da dobi Apolloručeče baržunaste hlače. Gojenke so bile s tem zadovoljne in danes ima zavod Apollona — v kopalniških hlačah.

Dobro se je preskrbel! Iz Budimpešte je izginil te dni listonoša Ladislav Faltai, vzemši seboj — za popotnico — več denarnih pisem s snažno svotico 40000 kron. Listonoše v Budimpešti, ki raznašajo denarna pisma, rabijo vozove. Tako je imel tudi Faltai voznika in je istega ostavil pred velikimi vrati justične palače, ker je imel oddati tam neko denarno pismo. Vozniku je naročil, najga čaka. Faltai je izginil in voznik je čakal. Ali zastoj je čakal. Mož s poštnimi pismi je zginil najbrže skozi druga vrata. Slednjič se je voznik naveličal čakati in se je vrnil domov, da svojim predpostavljenim sporoči ne ravno prijetno vest.

Družbinsko potovanje »Slovenskega planinskega društva« v Dalmaciji, Črnogoro, Hercegovino in Bosno. Po poročilu občnega zbora stopa odbor »Slovenskega planinskega društva« pred slovenski narod s projektom skupnega potovanja v Dalmacijo, Črnogoro, Hercegovino in Bosno, ki bi se naj izvršilo v dobi 10 dni: od 29. avgusta do 7. septembra t. l.

Odbor si je prizadeval, da sestavi zanimiv vsopred in premotri denarno vprašanje. Ko je potrebne te priprave dovršil, vabi odbor s tem Slovence in Slovence, da se zglašajo na udeležitev na tem potovanju.

Prvo veliko potovanje je to, ki ga pripravlja sedaj »Slov. planinsko društvo«, v 8. letu svojega obstanka. Da se je kakor cilj prvemu društvenemu potovanju izbral slovanski jug, more vsakdo odobravati tem bolj, ko se ravno Dalmacija, Črnogora, Hercegovina in Bosna odlikujejo po tolikem prirodnem krasu, da sluje izlet v te dežele že dolgo kakor jeden najzanimivejših. Potovanje po morju prevladuje v potnem vsopredu, kliče za to po skupnosti, ki bi jo družila prijateljska vez na ladji.

Za potovanje po morju najmemo poseben salonski parobrod, ki popelje izletnike do najlepšega, česar ni smeti prezreti o obisku slovanskega juga. Na kopnem preskrbi planinsko društvo vozove in vlake, isto priskrbi tudi že v naprej prenočišča in hrano, tako, da posamičnega izletnika ne obteži nikaka skrb in mu bo marveč le uživati ob priskrbljenih udobnostih in radovati se krajev, ki mu jih pokaže vsaki dan novo obilico.

Stroške potovanja je odbor proračunil vsega skupaj na 240 K in so v ta znesek vračunani vsi izdatki za vožnjo iz Trsta po- čenši, po morju, po železnicah, z vozovi in pa za hrano brez pijače ter prenočišča, vstopnine, napojnine in vodstvo ves čas potovanja tja do Zagreba, kjer se družba razide.

Izlet ob takih najnižjih stroških omogoči le zadostno število izletnikov, to je 90 in pozivlja zato odbor vsakogar, ki bi bil voljan, posetiti dežele južnih naših slovanskih bratov, naj se je javi »Slov. planinskemu društvu« do 20. junija. Do 3. julija je vpslati društvu 80 K predujma, ki se vračuni izletniku na dobro. Predujem zapade pa društvu v korist, ako priglasičenec odstopi in ni izkazal, da mu le neodložljiva ovira brani udeležiti se izleta. Ostalih 160 K bo vplačati društvu najkasneje do 15. avgusta. Ker je največe število izletnikov, ki se jih sprejme, 90, svetuje se, naj se oglasi dopošljejo čim preje, ker se na oglase, segajoče čez to število, ne bo moči ozirati. Za slučaj, da ne pride do izleta, se vrne vpslani denar.

Objavljajočji v nastopnem nadrobnejši vsopred potovanja, želimo, naj bodi prvo naše društveno potovanje vsem udeležencem v korist in veselje, narodu našemu pa v dostojno reprezentacijo v tujini.

Program potovanja:

I. dan. Odihod iz Trsta ob 7. zjutraj. Vožnja ob obali Isterski v Pulj, kjer si ogledamo prvo avstrijsko vojno luko. — Obisk Malega Lošinja, najvažnejšega našega zdravilišča na jugu.

II. dan. Zadar. Ogledovanje mesta. Vožnja v Šibenik. Z malim parobrodom po Prokljanskem jezeru v Skradin (Searadona) in potem k slapovom Krke.

III. dan. Trogir (Trau). Ogledovanje tega glede benečanskih stavb najvažnejšega mesta v Dalmaciji. Vožnja skozi divni Kaštelanski zaliv (Jette Castello) v Spljet.

Spljet. Ogledovanje mesta, osobito pa svetovnoznamenite Dioklecijanove palače. Z železnico v izkopalo rimsko mesto Solin (Salona).

IV. dan. Obisk Hvara (Lesina), starodavnega mesta Korčule in Gruža (Gravoso). Izlet z malim parobrodom v Rieko (Ombla), ogledovanje Dubrovnika in pohod otoka Lakeruma (Lacroma).

V. dan. Boka Kotorska. Vožnja skozi najlepši zaliv v Evropi v Kotor (Cattaro). Odtod s kočijami po krasno izpeljani cesti ob Lovčenu na Krstac, Njeguč in Cetinje, kjer si ogledamo vse znamenitosti junaške Črne-gore.

VI. dan. Odihod iz Kotora naravnost v Metkovič, kjer zapustimo parobrod. Iz Metkoviča po železnici v Mostar.

VII. dan. Ogledovanje Mostara in velezanimiva vožnja v Sarajevo.

VIII. dan. Ogledovanje Sarajeva, Hidža itd.

IX. dan. Odihod iz Sarajeva z železnico preko Bosanskega Broda v Zagreb.

X. dan. Zjutraj (prihod v Zagreb, kjer se družba razide.

Natančni program sledi.

Oglase sprejema »Slovensko planinsko društvo« v Ljubljani.

Brzobjavna poročila.

Odlikovanje ministrov.

RIM 2. (B) Kralj Viktor Emanuel je osebno izročil ministerskemu predsedniku Zanardelliju z izredno laskavim nagovorom koljé k redu Annunciate in mu je priobčil ob enem, da tudi ministra Visconti Venosta in di San Marzano imenuje vitezema reda Annunziata.

(Dalje na četrti strani.)

Velika zaloga

pohištva in tapecarij po najnižjih cenah. Via Chiozza št. 5. I. (Sala Tersicore.) Odprto od 9. do 1. in od 3. do 8. ure zvečer. Prosi se za blagohoten obisk, da se v resničnosti vsakdo prepriča.

Prva slov. zaloga pohištva

iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici

Antona Černigoj-a

se nahaja

v Trstu, Via Piazza vecchia (Rosario) št. 1.

(na desni strani cerkve sv. Petra).

Konkurenca nemogoča, ker je blago iz prve roke.

Aleksander Levi Minzi

Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst

TRST

TOVARNA: ZALOGA: Via Tesa, vogal Piazza Rosario št. 2 (solsko poslopje) Via Limitanea in Via Riborgo št. 21

Velik izbor tapecarij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.

Cene brez konkurence.

ILUSTROVANJ CENIK ZASTONJ IN FRANKO Predmeti postavio se na parobrod ali železnico franko.

OBUVALA!

PEPI KRAŠEVEC

pri cerkvi Sv. Petra (Piazza Rosario pod ljudsko šolo) priporoča svojo bogato zalogo raznovrstnega obuvala za gospode, gospe in otroke. Pošne naročbe se izvrše v tistem dnev. Odpošiljatev je poštnine prosta. Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter izvršuje iste z največjo natančnostjo in točnostjo po konkurenčnih cenah. Za mnogobrojne naročbe se priporoča Josip Stantič čevlj. mojster

Delegacije.

DUNAJ 3. (B.) Odsek za vnanje stvari v ogerski delegaciji je odobril poročilo o proračunu za vnanje stvari. Poročilo jemlje na znanje vedenje Avstro-Ogerske v Kitaju in izreka naši mornarici svoje priznanje. Nadalje konstatira nadaljni obstanek smeri in glavnih ciljev vnanje politike, katerih glavni faktor je trozveza. Naše razmerje do Rusije označa poročilo kakor važno in razveseljivo popolnjenje trozveze, kar se je posebno pokazalo povodom diference med Sredcem in Bukarešto in je velepomembno glede dogodkov v Srbiji. Poročilo izraža menenje, da se ne da vzdržati tega, da bi dve državi, ki ste zvezani med seboj, bili ob enem v gospodarski vojni med seboj. Poročilo izreka konečno grofu Goluchowskemu svoje priznanje.

Dogodki na Španjskem.

CORUNNA 2. (B.) Od oseb, ranjenih o spopadu dne 31. t. m., sti umrli dve osebi. Zdravniki imajo opraviti z ranjenci, katerih število še ni znano. Generalni kapitan je privolil, da se odpošlje bojna ladija z mornarično pehoto.

Volitve na Španjskem.

MADRID 3. (B) Na volitvah v senat je bilo voljenih: 117 liberalcev, 56 konservativcev in ostali pripadajo raznim strankam. Med izvoljenimi je 9 nadškofov in škofov. Senat bo torej štel, uštevši stalne člene, 163 liberalcev, 112 konservativcev; ostali bodo pripadniki raznih malih skupin.

Ustaja na Kitajskem.

LONDON 2. (B.) Zjutranji listi javljajo iz Pekinga: Kitajski guvernerji se pogajajo z evropskimi upravnimi organi radi predaje uprave Pekinga. Isti izražajo željo, da bi ptuji vojski ostali tu kakor policijska četa dokler kitajske čete ne pridejo v mesto. Glasom neke depeše francoske misije v zapadni Mongoliji se boje tam skorajšnjega napada. Princ Tuan in jeden njegovih sorodnikov, ki je med prvimi mongolskimi princii, da stojita tej ustaji na čelu.

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno insercijo se plača po 1 nvč. za besedo; za večkratno insercijo pa se cena primerno zniža. Oglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo po 10 gl. ter se plačujejo v četrtletnih anticipatnih obrokih. Najmanjša objava 30 nvč.

V Trstu.

Zaloga likerjev v sodčih in buteljkah.
Perhauc Jakob ulica delle Acque 12
Zaloga vsakovrstnih vin in buteljk. Postrežba točna, cene zmerne.

Pekarne in sladničarne.

H. Stibiel Piazzetta S. Giacomo št. 3 (Corso filijalka ulica Riborgo 15 ima velko pekarno in sladničarno. Vedna zaloga vsakovrstnih tort, krokanov, konfetov, raznovrstnih sladčij v kosih in v skatljicah, finih biškotov, različnih likerjev in vin v buteljkah za poroke, birme, krste in druge slavnostne prilike. Vsakovrsten, vsak dan večkrat pečen fin in navaden kruh se razpošlja po pogodbi in naročilo franco na dom in trgovcem v razprodajo.

Jak. Perhauc Ulica Stadion št. 20, pekarna in sladničarna, svež kruh večkrat na dan, prodaja moke. Vsprejema tudi domači kruh v pecivo. Postrežba točna.

Nepregorljive mrežice.

Vitez D. v Trstu, Piazza Negozianti št. 1 priporoča slavnemu občinstvu svoje nepregorljive mrežice (retine) „Meteor“ in vse druge priprave za plinovo luč „Auer.“

Kavarne.

Anton Šorli priporoča svoji kavarni »Commercio« in »Tedesco« ki sti shajališči Slovencev. Na razpolago so vsi slovenski in mnogi drugi časniki.

Oglje in drva.

Muha Josip v ulici del Torro št. 12 priporoča svojo dobro preskrbljeno zalogo oglja in raznega kuriva kakor premoča, koka, trdega lesa itd. Svoji k svojim!

Pohištvo.

Prva slovenska izdelovalnica in zaloga zaznovrstnega pohištva lastnega izdelka. Sprejemam naročbe po načrtu. Delo fino in trpežno, cene brez konkurence. Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu in na deželi v smislu gesla „svoji k svojim.“ Androj Jug v Trstu ulica S. Lucia 12 (zadej c. kr. deželne sodnije.)

Slovenec priporoča svojo veliko prodajalnico in izdelovalnico vsakovrstnega pohištva in popraviljenje istega po cenah ki zadovoljejo gotovo vsakega gosta. Za obilne obiske se priporoča van Cink, ulica S. Daniele št. 2.

Prodase

300 litrov pristnega kraškega terana I vrste iz Dutovlj. Cena po dogovoru. Za pristnost se jamči. Kje? povč iz prijaznosti uprava našega lista.

Ta sladna kava je priznana najboljša primes bobovi kavi, jako okusna in posebne redilne vrednost zatorej naj se zahteva povsod le:

KAVA DRUŽBE SV. CIRILA IN METODA V LJUBLJANI.
MAL POLOŽI DAR DOMU NA ALTAR:
ZALOGA PRI IV. JEBACINU V LJUBLJANI.

Chief-Office: 48, Brixton-Road, London, SW.
A. Thierry-ja pravo stolistno mazilo
je najjače mazilo, ki oblaži bolečine, jih hitro zdravi ter odpravi na človeškem telesu vse prirasle izrastke. To mazilo je za hribolazce, kolesarje in jezdece neobhodno potrebno.
Vdobja se v lekarnah.
Po pošti franko 2 lončka 3 K 50 stot. Eden lonček pošlje na poskušnjo s cenikom ter seznamom zalog na celem svetu proti predplačilu 1 K 80 st.:
Lekarnarja A. Thierry-ja tovarna v Pregradi pri Rogatcu (Rohitsch-Sauerbrunn).
Naj se izogiblje ponarejanj ter pazi na zgoranjjo varn. znamko, ki se nahaja na lončku.

Ženitna ponudba.
Radi pomanjkanja poznanja se želi mlad, lep mož, prijetne zunajnosti, omikan, trgovec in lastnik dolro evetoče trgovine v nekem glavnem mestu, tem potom seznaniti v svrhu ženitve: s pridno, omikano, dobrosrčno, domače vzgojeno, zalo gospico z doto. Sprejemajo se samo resne ponudbe z natančno napovedjo značaja starišev in bivališča. Hčerke trgovcev imajo prednost. Želi se znanje nemškega in slovenskega jezika, ter veselje priženiti se k tovarniškemu podjetju.
Cenjene ponudbe s fotografijo, ki se pošiljajo v zapečatenem zavitku pod šifro: »Lep mož« na upravo »Edinosti« v Trst.

Prvo primorsko podjetje za razpošiljanje in prevažanje pohištva
Rudolf Exner
Trst. — Via Squero nuovo 7. — Trst.
Telefon 847.
Specijalno bavljenje za inmagaciniranje pohištva. Pakovanje vsake vrste se izvrši na najboljši način in po zmernih cenah. Nakladanje in prevažanje pohištva po železnici in morju v vse kraje tu- in inozemstva kakor tudi iz hiše v hišo po celem mestu ali okolici s patentovanimi velikimi vozovi najnovejše konstrukcije.
Sprejemanje posameznih kovčkov, zabojev, košev itd. za inmagaciniranje.
Sprejemajo se pošiljatve vsake vrste in kamor si bodi.
Cene zmerne.

Važno oznanilo!
Podpisani smatra si v dolžnost javiti, da se VINA iz VISA, KASTELOV pri SPLITU, ISTRE in BELA VINA iz VISA, ki se prodajajo v njegovi zalogi, analizovana in stavljena pod stalno kontrolo zavoda za kemično analizovanje, ovlaščena od c. kr. avstrijskega ministerstva. Zato se stavlja na vse sode in boteljke kontrolna in garancijska znamka št. 137. To določbo je izdalo visoko c. kr. notranje ministerstvo radi pregostega kvarjanja vina, ki stavlja v resno nevarnost ljudstvo.
Kdor si torej vkupi vino v moji zalogi, je gotov, da se v njem ne nahaja drugih snovij, nego da je vino čisto in naravno, da se sme z mirno vestjo dajati bolnikom in konvalescentom, ker analizijski zavod stavlja pod svoje varstvo samo ona vina, ki so čista in imajo vsa potrebna vsebina, ki je morajo imeti najčistejša vina.
CENE:
Istrski teran . . . . . liter po 32 novč,
Vino iz Kaštelov pri Splitu . . . . . 34 „
Fino vino iz VISA . . . . . 34 „
Vino Opollo . . . . . 38 „
Belo vino iz VISA . . . . . 40 „
Zahtevajte vselej jamstveno znamko.
Josip Tami
ulica Legna št. 6 (Dvorišče)

A. BUCHBINDER
Trst. — Via Riborgo 27. — Trst.
Zaloga mēbljev, kovčkov, potnih torb po cenah, da se ni bati konkurence.

Nabirajte že rabljene poštne znamke vseh dežel in vrst, tudi najnavadnejše. S tem pomagajte ubogim dečkom pri vzgoji za duhovski stan. Lepe nabožne spominke, zlasti križevniške rožne vence, svetinjske sv. Antona in praškega Jezuska dobite za marke. — Pisati in poslati je pisarni »Botlich« v Brogecu (Predarelsko).

Julij Redersen
+
izdelovatelj zdravniških pasov in ortopedičnih aparatov.
Trst. — Via del Torrente št. 858-3. — Trst. (Nasproti „Isola Chiozza.“)
Kirurški instrumenti, ortopedični aparati, modrci, umetne roke in noge, berglje, ernanični pasovi, elastični pasovi in nogovice, suspensori, elektroterapevtski aparati, aparati za umetno dihanje ter predmeti za bolnike
Zaloga
predmetov za kirurški zdravljenja, angleški predmeti od gumija in nepremočljivih snovij.

Albert Brosch
Trst. — Via S. Antonio 5. — Trst.
Kožuhar in izdelovalec kap
Odlikovani na razstavi v Trstu 1882.
Velika zaloga kožuhovine in kap za civilne in vojaške osebe.
Izvršuje poprave z vso točnostjo in skrbjo ter shranjuje vse kožuhovine in obleke za zimo z jamstvom proti molem in ognju.

Restaurant SILBEREGG
Via Ghega št. 9 A.
najugodnejša gostilna
PLZENSKO PIVO SILBEREGG po 24 novč. liter.
Namizna vina in v buteljkah zajamčeno pristna
Izvrstna italijanska in nemška kuhinja. Kosila in večerje od 20. novč. više.
Pivo v buteljkah
iz zaloge SILBEREGG (G. E. POHLY),
Via Zovenzoni št. 2.
Tam se nahajajo tudi najpristnejša vina: opollo, istrsko črno in belo.

Cenjene gospodinje
skusite da ta naša izborna sladna kava najde pot v vsako slovensko hišo.

Kristijan Košuta
posestnik in krčmar
po kratki in mučni bolezni previden se sv. zakramenti za umirajoče mirno v Begu zaspal. Pogreb bo v torek dne 4. junija ob 8. uri zjutraj iz hiše žalosti št. 87.
Sv. Križ pri Trstu, dne 2. junija 1901.
Urša Košuta, soproga.
Marija Ivana Frančiška, Josip Ivan hčere. sinovi.

Trgovina z izgotovljenimi oblekami.
Salarini. Ponte della Fabbra št. 2, vogal ul. Torrente. Podružnica Piazza Pozzo dell Mare št. 1. Zaloga izgotovljenih oblek za moške in dečke in sicer priporoča za binkoštne praznike in birmo: obleke za moške od gl. 6.50 do 24, za dečke od gl. 4.50 do 12, suknene jope v velikem izboru od gl. 3 do 8, suknene hlače od gl. 1.80 do 4, volnene goldinarjev 4.50 do 9. Velik izbor površnih suknij v modernih barvah od gl. 9 do 16. Volnene obleke za dečke od 3 do 12 let od gl. 2.50 do 9, od platna ali satena v raznih barvah od gl. 1 do 5. Haveloki za moške in dečke po najnižjih cenah. Hlače od moleškina (alodjeva koža) za delavce, izgotovljene v lastni predilnici na roko v Korminu od gl. 1.30 do 2.
Lastna posebnost: črtne močne srajce za delavce gl. 1.20. Velika zaloga snovij za moške na meter ali tudi za naročbe na obleke, ki se izgotovijo z največjo točnostjo v slučaju potrebe v 24 urah.

Prodaja vina „Ai Maestri“
v ulici Valdirivo št. 7. Od danes naprej se prodajajo istrski teran po 32 nvč., za na dom po 30 nvč. liter. Rebula iz Brd po 32 nvč. liter. Vinski očet po 12 nvč. liter. Mrzle jedi v velikem izboru vedno pripravljene. Pivo I. vrste po 20 nvč. liter. Na debelo po zelo ugodnih cenah.

Nova mlekarna pristave v Kočah vdobiva vsak dan sveže mleko, smetano in stolčeno smetano. Ulica S. Giovanni št. 3 v Trstu.

Matelič Ivan v Trstu Piazza Piccola št. 1. si časti naznaniti, da je otvoril prodajalnico izgotovljenih oblek za gospode in dečke. Sprejema naročbe po meri, katere izvršuje po najnovejši modi in elegantno. Bogat izbor vzorcev novostnih snovij na upogled. — e toplo priporoča blagonaklonjenosti slavnega občinstva.

Zaloga vsakovrstnega pohištva.
Anton Breščak v Gorici, Gosposka ulica št. 14 in ulica Vetturini ima v zalogi v veliki izbi pohištva vseh slogov za vsak stan od najboljšega izdelka. V zalogi ima: podobe na platno in šipe, ogledala, žime in platno, razne tapcarije itd. Daje tudi na obroke.

Josip Bizjak urarski mojster v Trstu ulica Stadion 25. naznanja slavnemu občinstvu, da je odprl svojo lastno delavnico za popraviljanje ur vseh vrst, bodisi žepnih najčistejših kakor tudi velikih stenskih; obljublja, da si bo prizadeval zadovoljiti vsakogar, koji bi mu blagovolil dati dela, za kojega izvršitev tudi jamči. Za mnogobrojno podporo se udano priporoča.

Najbolja prevlaka za podove je Fernolentov bliščeči lak za podove
v četero nijansah za mehak les, ki pokrije vsako prejšnjo prevlako, se ne prilepi, se ga lahko opere in e trpežen. Za 10 m. zadostuje 1 kg. po 2 kroni v plehasti skatljji.

Ces. in kralj. privilegirana
tovarna kemičnih izdelkov ST. FERNOLENT
Zaloga:
Dunaj, I Schulerstrasse št. 21.
Ustanovljena 1832.
Razpošlja se tudi po poštne povzetju.
Nadaljne specialitete: pisalna in kopirna črnila nepremočljive masti za usnje, patentovano sredstvo za ohranjanje podplatov „Vandol“. Kovinska čistilno zmes, srebrne in zlate čistilna mila, laki za usnje in bronasti lak kakor tudi vsega sveta najbolje
leščilo (biks)
Cenik pošljem brezplačno poštne prosto